

TVARUMO VEIKLŲ ORGANIZAVIMO PLANAS

Tikslas

Skatinti progimnazijos bendruomenę tiesiogiai prisidėti prie darnaus vystymosi tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, keistis ir diegti tvarias praktikas.

Darbotvarkės „Tvari mokykla 2030“ 8 sritys, pagal kurias vykdytas įsivertinimas ir sudaromas veiklų planas:

1. Išteklių tausojimas ir prieinamumas.
2. Judumas.
3. Bendruomenės įtraukimas.
4. Kultūros ir gamtos paveldas.
5. Saugumas ir sveikata.
6. Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas.
7. Viešosios erdvės.
8. Vietovių ryšiai.

1 sritis. Išteklių tausojimas ir prieinamumas				Veiklos / pastabos	Atsakingi
1 kriterijus. ENERGIJOS NAUDOJIMAS					
Vadovaujama energijos vartojimo audito, kuris atnaujinamas kartą per 5 metus, išvadomis.				Surinkti duomenis apie energijos suvartojimą ankstesnių metų, atlikti palyginimą 2025 m. su 2026 m.	J. Kilpytė T. Zenevičius
Mokykla turi pastato energetinio efektyvumo (žaliojo pastato) sertifikatą.				Esant galimybei (finansinei) užsakyti vertinimą.	L. Visockienė J. Kilpytė
Mokykla turi energetinių rodiklių viziją ir planą.				Susidaryti planą, numatant siekiamą rezultatą (sumažinimą proc.).	Tvarumo veiklų organizavimo grupė
Ne mažiau 50 proc. naudojamos energijos yra iš atsinaujinančių energijos šaltinių (saulės, vėjo, biokuro, geotermine ir kt.). Mokykla įsirengia savo jėgainę arba naudoja nuotolines.					
2 kriterijus: ENERGETIKOS STEBĖSENA					
Atliekama energetikos ūkio tvarumo stebėseną, vertinami pokyčiai.				Naujai įrengtų įrenginių apskaita ir pokyčių fiksavimas.	J. Kilpytė T. Zenevičius

Viešose erdvėse švieslentėse / monitoriuose, internete skelbiama informacija apie mokyklos energetinius rodiklius ir jų efektyvumo pokyčius. Mokiniai įtraukti į stebėseną (CO2 matuokliai, termometrai ir kt.).			CO2 matuoklio įsigijimas ir susiejimas su internetine programėle.	J. Kilpytė T. Zenevičius
3 kriterijus: PATALPŲ MIKROKLIMATAS				
Visus metus palaikoma tinkama patalpų temperatūra ir oro kokybė.			Drėgnumo, temperatūros monitoringas mokykloje / klasėse atliekamas kartą per 2 mėnesius.	J. Kilpytė, mokytojai
Įrengtas išmanusis šildymas, pagrindinėse šildymo ir vėsinimo zonose yra programuojami termostatai. Sukurta energijos taupymo tvarka/ taisyklės mokykloje.			Sukurta energijos taupymo tvarka / taisyklės mokykloje.	Administracija, tvarumo veiklų organizavimo grupė
Efektyviai apšildytos sienos, mažiausiai 75 proc. langų yra aukštos energinio efektyvumo klasės.				
4 kriterijus: APŠVIETIMAS IR ELEKTROS ĮRANGA				
Įrengtas tvarus ir energiją taupantis lauko ir vidaus erdvių apšvietimas. Įdiegta išmani šviesų išjungimo ir reguliavimo sistema.			Įdiegti išmanią šviesų išjungimo ir reguliavimo sistemą.	L. Visockienė J. Kilpytė
Naudojami Saulės energijos lauko šviestuvai.			Mokyklai neaktualu.	
Naudojama energetiškai efektyvi ir tvari biuro, buitinė technika ir klasių įranga.			A ++ klasės įranga (visur perkant naują techniką).	L. Visockienė J. Kilpytė
Apšvietimas pritaikytas erdvės paskirtims, užtikrinantis gerą matomumą mokyklos teritorijoje ir patekimui į ją (skirtingų zonų – skirtingas apšvietimas pagal poreikį).			Apšvietimo laiptinėse keitimas į išmanųjį – reguliuojamą pagal išorės apšvietimo stiprumą.	J. Kilpytė T. Zenevičius
5 kriterijus: VANDENS PRIEINAMUMAS IR NAUDOJIMAS				
Naudojama vandenį taupanti įranga (čiaupai, tualetų bakeliai, dušai ir kt.).			Tualetų bakeliai, taupantys vandenį.	J. Kilpytė
Teikiamas kokybiškas geriamasis vanduo, vykdoma stebėseną.			Vykdyti stebėseną.	J. Kilpytė T. Zenevičius
Įrengti geriamojo vandens prieigos taškai (fontanėliai ir kt.). Skatinama naudotis asmeninėmis gertuvėmis.				
Valgyklos aplinkoje įrengti praustuvai, jų aplinka skatina higienos įpročius, rankų plovimą prieš valgį ir t. t.				
Mokyklos vandens apytakos sistema nuo vandens įvado iki kanalizacijos minimaliai tarši (apsaugota nuo chemikalų ir kt.).				

6 kriterijus: ENERGETIKOS IR VANDENTVARKOS EDUKACIJOS INFRASTRUKTŪRA					
Mokiniam patrauklia forma įrengtos edukacinės priemonės supažindina su tvaria energija ir vandens taupymu.				Mokinių iniciatyva „Išjunk šviesą / taupyk vandenį“.	Mokinių savivalda, tvarumo veiklų organizavimo grupė
Įrengti ženklai ir plakatai, primenantys mokyklos bendruomenei apie vandens tausojo svarbą.				Sukurti ženkliukus, plakatus, logotipus ir kitus informacinius ženklus, skatinančius taupymą.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė
7 kriterijus: BŪTINOSIOS HIGIENOS APLINKA					
Sudaryta galimybė bet kuriuo metu pasinaudoti dušu.				Mokykloje veikia dušai.	
Suteikiamos reikiamos higienos priemonės (pvz., įklotai) ir įrengta jų atliekų surinkimo sistema.				Pas visuomenės sveikatos specialistę (tvarka – mokiniai, esant poreikiui kreipiasi pirmiausia į ją).	Visuomenės sveikatos specialistė
8 kriterijus: MAISTO GAMINIMO APLINKA					
Įrengtos erdvės viduje ir lauke, kur mokiniai gali maitintis savo užkandžiais. Sudarytos galimybės pasišildyti iš namų atsineštą maistą.				Nupirkta įrenginys šildyti maistui.	J. Kilpytė
Sudaryta galimybė mokytis maisto gaminimo technologijų, nepriklausomai nuo lyties ir amžiaus, formaliajame ir neformaliajame ugdyme.					
Mokyklos maisto ruošimo technologijų klasės aprūpintos šiuolaikine maisto gaminimo, pateikimo įranga ir priemonėmis, laikantis tvarumo reikalavimų (energetinė klasė, žaliasis pasirinkimas, nenaudojami vienkartiniai indai ir pan.).				Mokyklos renginiams naudojamus vienkartinius indus keisti į daugiartinus arba „valgomus“ indus.	Renginių organizatoriai
9 kriterijus: KITI MOKYKLOS IŠTEKLIŲ TAUSOJIMO IR PRIEINAMUMO RODIKLIAI					
				Mokykla naudoja projekte „Tvariau“ įsigytus indus viešosiose erdvėse ir renginiuose, bendradarbiauja su maitinimo įmone, jeigu reikia.	
2 sritis. Judumas					
1 kriterijus: TVARI KELIONĖ Į MOKYKLĄ					
Įrengtos patogios saugyklos dviračiams, paspirtukams, riedlentėms (pakanka vietų, patogios, saugios, su stogeliu).				Esant galimybių ir lėšų, įrengti dviračių stogines.	J. Kilpytė
Skatinama naudotis viešuoju transportu / pavėžėjimo mokyklos transportu sistema (pvz., viešojo transporto subsidijos mokytojams).					

Bendra mokinių ir darbuotojų važiavimo asmeniniais automobiliais sistema. Mokyklos bendruomenės nariams teikiama paskata už mokinių/kolegų atvežimą.			Atlikti tyrimą.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė
Sukurta elektromobilumo sistema: laikymo vietos ir įkrovimo stotelės.			Esant galimybei gauti išorinį finansavimą.	L. Visockienė
Sukurta dviračių ir kitų transporto priemonių dalijimosi sistema mokyklos bendruomenei.				
Mokiniai supažindinami su dviračio gedimais ir jų taisymu, įrengta dviračių savarankiška taisykla.			Būtiniausi įrankiai dviračių remontui mokykloje (pasirūpinti komplektu). Paskaita mokiniams apie dviračių gedimus ir taisymą.	A. Gadrani
Bendruomenės nariai skatinami už tvarios kelionės į mokyklą pasiekimus.			Išsiaiškinti mokinius, dažniausiai į progimnaziją atvykstančius dviračiais. Šiuos mokinius galima paskatinti ekskursija į dviračių gamyklą (Šiauliai).	Tvarumo veiklų organizavimo grupė, klasių savivalda
2 kriterijus: JUDUMO INFRASTRUKTŪROS TVARUMAS				
Tvarus mokyklos transporto priemonių ūkis ir panaudojimas (mažiau taršių transporto priemonių pasirinkimas).			Mokykla transporto priemonių neturi.	
Atitvarų, žaliųjų zonų kūrimas greta kelių, sporto aikštynų (įskaitant priešvėjines, priešerozines ir kt. priemones).			Savivaldybės lygmens sprendimas.	
Judumo infrastruktūros kūrimui, naudojamos tvarios medžiagos ir priemonės.			Savivaldybės lygmens sprendimas.	
Judumo infrastruktūra pritaikyta specialius poreikius turintiems bendruomenės nariams.			Lifto įrengimui skiriama lėšų.	L. Visockienė J. Kilpytė
3 kriterijus: JUDUMO STEBĖSENA				
Mokyklos bendruomenė kuria savo darnaus judumo planą. Judumo infrastruktūra nuolat atnaujinama.			Mokyklos darnaus judumo plano sukūrimas.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė, administracija
Mokyklos integruotos į savivaldybių judumo priemonių planus.			Peržiūrėti savivaldybės plano veiklas.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė, administracija

Viešai pasiekiami stebėsenos duomenys apie mokyklos bendruomenės narių judumo įpročius (kiek į mokyklą atvyksta automobiliu, pėsčiomis, netaršiu transportu) ir jų pokyčius.				Stebėsenos vykdymas (apklausa ir pokyčių analizė).	Tvarumo veiklų organizavimo grupė, administracija
Mokykla vadovaujasi aktyvumą skatinančios mokyklos kūrimo rekomendacijomis „Aktyvi mokykla“.				Peržiūrėti „Aktyvi mokykla“, pritaikyti veiklas.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė
4 kriterijus: JUDUMO EDUKACIJA					
Sukurta efektyvi judumo, pažintinių, sveikatinimo takų sistema mokyklos aplinkoje.				Įrengti sveikatingumo taką kiemelyje.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė, administracija
Takai ženklinti, jų stotelėse yra informaciniai, universalūs dizaino standai, plakatai, objektai, interaktyvios priemonės.				Įrengus erdves, sukurti informacinius standus.	
Informacija stenduose apie viešojo transporto grafikus, žemėlapiai ir kt.				I aukšte televizoriuje skelbiami virtualūs viešojo transporto grafikai.	Socialiniai pedagogai
Vykdoma viešojo transporto saugos, etikos ir elgesio edukacija.				Paskaitos mokiniams apie saugų eismą, kelių eismo taisyklių pakeitimus.	Socialiniai pedagogai, klasių vadovai
5 kriterijus: SAUGUS EISMAS					
Įrengtos priemonės saugiam eismui užtikrinti (apšvietimas, perėjos ir t. t.).				Savivaldybės lygmens sprendimai.	
Kuriamos vienodos miesto ir kaimo saugaus eismo galimybės (pvz.: šaligatviai, perėjos).				Savivaldybės lygmens sprendimai.	
Įrengtos saugaus eismo edukacinės erdvės lauke ar viduje.					
Puosenėjama mokinių saugaus eismo kultūra.					
6 kriterijus: KITI MOKYKLOS TVARAUS JUDUMO RODIKLIAI					
3 sritis. Bendruomenės įtraukimas					
1 kriterijus: BENDRUOMENISKUMO SKATINIMAS					
Mokiniai ir gyvenamosios vietos bendruomenė dalyvauja edukacinių erdvių ir ugdymo turinio jose planavime ir kūrime.				Žaliosios erdvės prieš mokyklą pritaikymas mokinių ir bendruomenės poreikiams.	Administracija
Mokykla bendradarbiauja su partneriais (savivaldybė, rėmėjai, saugomų teritorijų direkcijos, ekspertai ir kt.) kurdami tvarumo iniciatyvas.				Mokykla bendradarbiauja su partneriais (savivaldybė, rėmėjai, saugomų teritorijų direkcijos, ekspertai ir kt.) kurdami tvarumo iniciatyvas.	Bendruomenė

Puoselėjamos mokyklos tradicijos ir kuriamos naujos.				Puoselėjamos mokyklos tradicijos	
Skatinamas mokinių kūrybiškumas ir tvarus verslumas (vystomi amatai, mainai ir kt.).				Vyksta knygų mainų akcijos (prieškalėdiniu laiku), sendaikčių turgus.	
Bendruomenės narių pasiekimai yra vertinami, viešinami ir skatinami.				Bendruomenės narių pasiekimai viešinami interneto svetainėje.	
Vystoma savanorystė, socialinė veikla (senelių namuose, gyvūnų prieglaudose ir kt.).				Valandos, skirtos socialinei – pilietinei veiklai skiriamos ir savanorystei. Labiau įsitraukti į savanorystę gyvūnų prieglaudose, senelių namuose ir kt.	
Užtikrinamas mokyklos bendruomenės grįžtamasis ryšys apie tvarumo iniciatyvas.				Interneto svetainėje sukurti rubriką „Tvari mokykla 2030“, kurioje viešinamos tvarumo veiklos, planai.	Raštinė
2 kriterijus: PSICHOLOGINĖ GEROVĖ IR LYGIOS GALIMYBĖS					
Vadovaujama visiems žinomomis bendro gyvenimo ir nesmurtinės kultūros taisyklėmis. Taisyklės viešinamos matomoje vietoje, visa bendruomenė dalyvauja jų kūrime.				Taisyklių kūrimui ir pasiūlymams išnaudoti klasių valandėles.	Klasių vadovai
Sudaryti krizių intervencijos planai ir protokolai efektyviam psichikos sveikatos ir psichologinių problemų sprendimui.				Atnaujinti tvarkos aprašus ir veiksmų planus.	Administracija
Vykdoma psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija.				Klasių valandėlės, paskaitos mokiniams ir tėvams, protmūšiai.	Klasių vadovai, socialiniai pedagogai
Aiškūs bendruomenės susitarimai dėl medių naudojimo tarpusavio bendravime. Mokykla aktyvi „Draugiško interneto“ programose.				Toliau dalyvauti „Draugiško interneto programose“.	Bibliotekininkas
Naudojamos uniformos yra neutralios lyčių atžvilgiu arba yra galimybė pasirinkti, kokias uniformas kombinacijas dėvėti, taip leidžiant visiems mokiniams rengtis neribojant jų lyties raiškos.					Administracija
Sukurta terpė laisvai mokinių ir mokytojų meninei, emocinei ir asmeninei saviraiškai (erdvės freskoms, mokinių televizija/ radijas, virtuali erdvė ir kt.).					Administracija

Sukurta mokinių savivaldos struktūra ir infrastruktūra, suteiktos patalpos mokinių atstovybėms.			Savivaldai skirti patalpas.	J. Kilpytė, I. Šepetienė
Veikia idėjų ir pasiūlymų dalijimosi platforma (grįžtamojo ryšio dėžutė arba lenta, internetinės apklausos, programėlės).			Skirti vietą ar įrengti grįžtamojo ryšio dėžutę idėjoms, pasiūlymams, atsiliepimams.	Mokinių savivalda
3 kriterijus. Kiti bendruomenės įtraukimo rodikliai			Tradicijos: parama „Maisto bankui“, akcija „Spalvotas pleistriukas“, „Pyragų diena“ ir kt.	Bendruomenė
4 sritis. Kultūros ir gamtos paveldas				
1 kriterijus: KULTŪRŲ ĮVAIROVĖ				
Bibliotekose, muziejuose ir kitose erdvėse pristatoma ir eksponuojama kultūrų įvairovė bei tradicijos.			Apie kultūrų įvairovę – bibliotekoje rengiami knygų pristatymai.	Bibliotekininkė, užsienio kalbų metodinė grupė
Sudaryta galimybė mokiniams bendradarbiauti ir bendrauti su mokiniais iš kitų valstybių, mainų programose, tarptautiniuose projektuose.			Vykdomi ERASMUS+ projektai.	I. Radžiūnienė
Maitinime atspindima mokinių kultūrinė įvairovė, įvairios mitybos tradicijos ir pageidavimai. Rengiamos skirtingos mitybos kultūros meniu dienos, siūlomi tradiciniai patiekalai.			Tyrimas – mitybos tradicijos ir pageidavimai.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė
2 kriterijus: BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ				
Dalis mokyklos teritorijos palikta laukinei gamtai (nešienaujamos pievos gabalėlis, negyva mediena ir t. t.). Identifikuojami biologinei įvairovei vertingiausi teritorijos elementai.			Dalis teritorijos palikta neaptverta, ribojasi su Jomanto parku.	J. Kilpytė
Įrengtos biologinę įvairovę skatinančios priemonės (inkilai paukščiams ir šikšnosparniams, apdulkintojų sodai, vabzdžių viešbučiai, ornitochoriniai sodai ir kt.), įrengti informaciniai standai, mokiniams suteikiamos stebėjimo priemonės (žiūronai, mikroskopai ir t.t.).			Mokyklos teritorijoje sukurti informacinį standą. Per technologijų pamokas atliekama užduotis - inkilų gamyba. Dalyvaujame miškininkų organizuojamose inkilų kėlimo šventėse. Yra vabzdžių viešbutis.	E. Koverovienė, tvarumo veiklų organizavimo grupė
Mokyklos teritorijoje sudarytos sąlygos saugiai gyventi ten natūraliai apsigyvenusiems organizmams, įrašytiems į Lietuvos raudonąją knygą. Mokiniams prieinama Lietuvos raudonoji knyga.			Nupirkti Lietuvos Raudonąją knygą, naudojama internete.	Bibliotekininkė

Sukurtas interaktyvus mokyklos teritorijos biologinės įvairovės žemėlapis (pvz., iNaturalist platformoje).				Sukurti.	E. Koverovienė
Mokyklos aplinkoje auginami mažiau žinomi, retai auginami maistiniai ir vaisiniai augalai.				Pasodinti.	Klasių vadovai
Želdinių asortimente yra ir vietinės / Lietuvoje sukurtos maistinių augalų veislės.				Pasodinti keletą maistinių augalų mokyklos teritorijoje.	Klasių vadovai
3 kriterijus: VANDUO LAUKO ERDVĖSE					
Prie mokyklos įrengiami vandens telkiniai (kūdras, tvenkiniai ir kt.).				Cedrono tvenkinio pakrantes tvarko mokiniai.	Mokiniai
Mokyklos bendruomenė prižiūri greta ir netoli mokyklos esančius hidrografinius objektus.				Cedrono tvenkinio pakrantes tvarko mokiniai.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė, administracija
Želdynų (daržai, vejos ir kt.) laistymui naudojamas kritulių vanduo, taupant vandentiekio vandenį. Įrengti lietaus sodai.				Įrengti lietaus kaupimo talpą laistymui.	J. Kilpytė
4 kriterijus: KITA NEGYVOJI GAMTA					
Edukacinėse erdvėse panaudojami negyvosios gamtos objektai: vietovės reljefo formos, rieduliai, akmeninės sienos ir kiti geologiniai objektai. Įrengtos teminės negyvosios gamtos ekspozicijos.				Kasmet atnaujinti basų kojų taką.	Klasių vadovai
Ant negyvos gamtos objektų sukurtos mikrobuveinės samanoms, kerpėms ir kt.				Ant akmenų, medžių teritorijoje.	
Įrengtos supažindinimo su dirvožemiu ir jo biologine įvairove priemonės (stendai, dirvožemio pjūvių įrengimas ir kt.).				Parengti stendą.	D. Žabienė
5 kriterijus: KITI MOKYKLOS KULTŪROS IR GAMTOS PAVELDO RODIKLIAI					
Mokykla inicijuoja ir kuria unikalias, savo aplinkai pritaikytas kultūros ir gamtos paveldo priemones.				Tradiciniai renginiai: Adventas, Užgavėnės, Velykos. Įrengtas etno kampelis mokykloje, pasodinti ąžuolai.	
6 sritis. Saugumas ir sveikata					
1 kriterijus: CIVILINĖ SAUGA					

Pirmosios pagalbos priemonės prieinamos visiems.				Medicinos kabinete ir kt. kabinetuose sudėtos pirmosios pagalbos priemonės, koridoriuje defibriliatorius. Pravesti darbuotojams mokymus apie šio aparato taikymą.	Administracija
Sukurti aiškūs civilinės saugos algoritmai: signalai, jų perdavimo tvarka ir elgesys, veiksmų nuoseklumas.				Įgyvendinta.	
Numatytos ir įrengtos priemonės siekiant užtikrinti bendruomenės apsaugą atsiradus hibridinėms ir karo grėsmėms (kolektyvinės apsaugos statiniai, priedangos, kitos alternatyvios pasislėpimo vietos).				Įrengtos priedangos.	
Suprantamai ir kūrybiškais būdais bendruomenė informuojama apie civilinės saugos planus, elgesį skirtingose nelaimingų atsitikimų situacijose.				Paskaita apie išgyvenimą.	Gyvenimo įgūdžių mokytojai
Numatytos saugios zonos, evakuacijos maršrutai, aiškūs jų žymėjimas.				Dar kartą patikrinti.	J. Kilpytė
Mokykla turi išgyvenimo priemones, sudarytos galimybės jas naudoti. Įrengtos išgyvenimo įgūdžių lavinimo erdvės.				Priedangų tobulinimas.	J. Kilpytė
Bendruomenės taisyklėmis, susitarimais ir įtraukim grįsta mokyklos saugos sistema.				Reikalingas liftas.	
2 kriterijus: HIGIENA IR SAUGUMAS					
Vidaus ir išorės erdvės yra sveikata stiprinančios ir saugios, vadovaujamosi higienos normomis, įrenginiai atitinka ugdytinių amžių. Aplinkoje nėra pavojų keliančių infrastruktūros elementų.				Įgyvendinta.	
Mokyklos vidaus ir lauko erdvėse neauginami / nesodinami nuodingi bei kiti sveikatai pavojingi augalai. Seniau sodinti daugiamečiai sveikatai pavojingi augalai (pvz. medžiai nuodingais vaisiais) pažymėti informacinėmis lentelėmis arba kitomis saugos priemonėmis.				Įgyvendinta.	
3 kriterijus: SUBALANSUOTA MITYBA					

Visiems mokiniams sudarytos sąlygos valgykloje gauti subalansuotos mitybos produktus ir patiekalus.				Mokyklos ir valgyklos susitarimai įteisinti dokumentais.	Administracija
Sveikatos problemų (alergijos, cukrinis diabetas ir kt.) turintys mokiniai gali pasirinkti jiems tinkamą maistą. Valgyklose pateikiama informacija apie alergenų, maisto kaloringumą.				Produktai valgiaraštyje.	
Mėsos ir / arba kitų gyvulinės kilmės produktų nevartojantys mokiniai ir mokytojai mokyklos valgykloje kasdien turi galimybę maitintis pilnaverčiu, pakankamai baltymų ir kitų būtinų maisto medžiagų turinčiu maistu.				Taip.	
Mokykloje nėra galimybių įsigyti nesveiką maistą (mokyklos valgykloje užtikrinta galimybė pasirinkti sveikesnius patiekalus ir užkandžius). Maisto automatų ir panašių įrenginių tiekėjai prekiauja sveikesniais produktais				Nėra maisto automatų.	
4 kriterijus: SVEIKOS MITYBOS ŠVIETIMAS					
Valgykla, vidaus ir lauko erdvės naudojamos informacijos pateikimui apie pilnavertę mitybą, gerą savijautą. Įrengtos interaktyvios maisto piramidės, plakatai, ekranai ir kt. apie sveiką gyvenseną, mitybą ir produktų ženklumą.				Mokinių projektinė veikla (valgykla).	Visuomenės sveikatos specialistas
Mokiniams patraukliai ir suprantamai pateikta informacija apie patiekalų maistingumą ir sudėtį.				Parengti medžiagą (valgykla).	E. Koverovienė
Sukurta aplinka, skatinanti lėtą ir dėmesingą valgymą, socialinį bendravimą.				Gerinti mokyklos valgyklos aplinką.	Administracija
5 kriterijus: KITI MOKYKLOS SAUGUMO IR SVEIKATOS KRITERIJAI					
				Mokykloje organizuojama: Košės diena (sveiki pusryčiai), Vaisių ir daržovių diena (dalijimasis). 2025-2026 m. m. įgyvendintos sveikatos ugdymo veiklos: 1. nuo 2025-09-11 iki 2025-10-30 projektas „Graži šypsena“, kuriame taip pat minima mitybos	Bendruomenė

				<p>svarba – 15 pamokų 2 klasių mokiniams (kiekvienai klasei po 3 pamokas).</p> <p>2. nuo 2025-10-22 iki 2025-11-28 sveikatos ugdymo pamokos „Sveikatai palanki mityba“: 4 pamokos 6 klasių mokiniams, 5 pamokos 1 klasių mokiniams, 4 pamokos 5 klasių mokiniams, 2 pamokos 7 klasių mokiniams. Iš viso 15 pamokų.</p> <p>3. 2026-03-02 informacinis stendas „Sveikatai palankios mitybos rekomendacijos“.</p> <p>4. 2026-03-13 akcija „Pusryčiai mokykloje“.</p> <p>5. Nuo 2026-04-09 iki 2026-04-24 burnos higienos pamokos: 5 pamokos 1 klasių mokiniams, 4 pamokos 3 klasių mokiniams, 4 pamokos 5 klasių mokiniams.</p>	
6 sritis. Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas					
1 kriterijus: DAIKTŲ VARTOJIMO ĮPROČIAI					
Mokykloje vyrauja rūšiavimo, daugkartinio daiktų naudojimo kultūra, mažinamas vienkartinį priemonių kiekis bendroje vartosenoje.				Mažinti „popierinės“ informacijos kiekį mokytojų kambaryje, siųsti informaciją per TAMO. Kabinetuose turėti atsarginių pieštukų, liniuočių, rašiklių skatinant antrinį panaudojimą.	Administracija
Įrengti dalijimosi daiktais taškai (DĖK`UI stotelės principu), mažosios bibliotekėlės, augalų atiduotuvės ir t.t.				Įsirengta DĖK`ui stotelė, vyksta mainai.	Bendruomenė
Įrengtos dirbtuvės mokiniams daiktų remontavimui, rūbų taisymui.				Pasirūpinti būtiniausiais įrankiais daiktų, rūbų taisymui (adatos, siūlai, žirkklės, replės...).	Technologijų mokytojai
Sukurta atsakingo popieriaus ir kitų kanceliarinių priemonių vartojimo kultūra.				Vykdoma kanceliarinių prekių išdavimo ir aprūpinimo apskaita. Mažinti vartojimą.	J. Kilpytė, raštinė
Dalis atliekų kaip žaliava naudojama kūrybiniais tikslais (menams, techninei kūrybai ir kt.).				Projektiniai darbai, kuriuos atlieka mokiniai, priemonės pamokoms ir kt.	Technologijų, dailės, pradinį klasių mokytojai
2 kriterijus: ATLIEKŲ PREVENCIJOS ŠVIETIMAS					

Matomose vietose mokyklos erdvėse, skirtingo amžiaus mokiniams, suprantamais būdais pateikta informacija, apie tvarių prekių ženklimą, jų perdirbimo ir rūšiavimo galimybes.			Stendų apie rūšiavimą rengimas prie šiukšliadėžių ir kt.	Administracija, mokytojai
Sukurtos atliekų pažinimo, ženklavimo mini ekspozicijos mokyklų erdvėse (galimybė pažinti atliekų tipus, įvairovę, mokyti rinktis pirkinius).			Informaciniai stendai apie atliekas, jų ženklimą.	Administracija, mokytojai
3 kriterijus: ATLIEKOS IR RŪŠIAVIMAS				
Sukurtas šiuolaikinis atliekų tvarkymo ciklas, turintis minimalų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.				
Įrengtos atliekų rūšiavimo aikštelės yra saugios, uždaromos, vykdoma atliekų pokyčių apskaita.				
Įrengtos atliekų rūšiavimo dėžės mokyklos aplinkoje, patogiose vietose.			Atliekų rūšiavimas mokykloje ir valgykloje.	Bendruomenė
Sukurtos edukacinės erdvės apie pakuočių žymėjimą, atliekų rūšiavimą ir perdirbimą.			Stendas apie pakuočių ženklimą.	Biologijos ir technologijų mokytojai
4 kriterijus: TVARŪS PRODUKTAI				
Laikomasi „lėto maisto“ (<i>slow food</i>) principų: geras (<i>good</i>), švaru / tvaru (<i>clean</i>), sąžininga kainodara (<i>fair</i>).			Ar mokykla laikosi šio principo? Integruojama į pamokas.	Gyvenimo įgūdžių, technologijų, pradinių klasių mokytojai, socialiniai pedagogai, J. Kilpytė
Taikomi sąžiningos prekybos reikalavimai (perkami produktai iš ūkių, plantacijų ir gamyklų, kuriose taikoma atsakinga darbo, sveikatos ir saugos praktika).				
Valgiaraštyje pirmenybė teikiama šviežiams, sezoniniams produktams.			Mokyklos valgiaraštyje visada yra šviežių daržovių.	J. Kilpytė

Naudojama daugiau augalinės kilmės produktų, taip mažinant mėsos gamybos poveikį aplinkai. Į valgiaraščius įtraukiami patrauklūs vegetariški ir veganiški patiekalai, tenkinant įvairios mitybos nuostatas ir poreikius.				Mokykloje yra vegetariškų patiekalų. Daržoves pradinių klasių mokiniai įsideda patys, todėl reikia skatinti mokinius daugiau jų vartoti.	Bendruomenė
Pirmenybė teikiama produktams iš tvarių ūkių ir gamintojų, atsižvelgiant į produktų ekologinį ženklimą (pvz. „Rakto skylutė“, ES ekologinio maisto ženklas ir kt.).					
5 kriterijus: MAISTO ATLIEKŲ SISTEMA					
Įgyvendinama veiksminga maisto atliekų stebėseną ir kontrolė. Mokiniai įtraukiami į stebėsenos procesą.				Sukurti stebėsenos mechanizmą.	Savivalda
Optimizuotas maisto produktų pakuočių atliekų kiekis, jos rūšiuojamos arba dalis panaudojama antriniam tikslams (antrą kartą, kūrybiniam mokinių darbams ir pan.).				Atliekų rūšiavimas mokyklos valgykloje.	Bendruomenė
Didžioji dalis įsigytų maisto produktų suvartojama pagal pirminę paskirtį.					
Švediškasis / dalinis švediškasis stalas mokyklos valgykloje (garnyro, salotų bufetas), vaikai patys gali įsidėti maisto.				Dalinis švediškasis stalas.	Valgyklos darbuotojai
Sudaryta galimybė maisto atliekų naudojimui antriniam tikslams (ūkio gyvūnams, kompostui).				Sudaryta galimybė maisto atliekas panaudoti ūkio gyvūnams.	Bendruomenė
6 kriterijus: ORGANINĖS ATLIEKOS					
Įrengti kompostavimo konteineriai ar aikštelės skirtingų tipų atliekomis.				Įrengti daugiau kompostavimo konteinerių.	J. Kilpytė
Dalis medžių lapų rudenį paliekama irti natūraliai, turtinama dirvožemio ekosistema.				Palikti lapų krūvelėse.	J. Kilpytė
Suteikiama galimybė mokiniams stebėti organines atliekas skaidančius organizmus (pvz., sliėkynai).				Per biologijos ir gamtos pamokas tirti, stebėti, aptarti šiuos organizmus.	Biologijos, pradinių klasių mokytojai
7 kriterijus: PAVOJINGŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS					
Įrengtos ir paženklintos elementų surinkimo vietos.				Informacinių stendų, kur galima priduoti pavojingas atliekas įrengimas.	Technologijų mokytojai
Galimybė surinkti nereikalingus smulkius elektronikos prietaisus.				Mokiniai supažindinami su galimybe surinkti tokius prietaisus.	Technologijų mokytojai

Mokyklos edukacinėse erdvėse nenaudojamos senos padangos ir kitos pavojingos atliekos.				Nenaudojamos.	
8 kriterijus: NUOTEKŲ SISTEMA					
Vykdoma periodinė nuotekų rodiklių stebėseną. Nuotekų užterštumas neviršija nuotekų tvarkymo reglamente nustatytų leistinų koncentracijų.				Vykdyti stebėseną.	Pastatų prižiūrėtojai
Mokyklos edukacinėse erdvėse įrengiami mokymo paskirtį turintys biologinio valymo įrenginiai.					
9 kriterijus. KITI MOKYKLOS NEIGIAMO POVEIKIO APLINKAI MAŽINIMO RODIKLIAI					
				Mokykla kasmet dalyvauja projekte "Tvariau" ir laimi lėšų. Laimėta ir nupirkta: indai, vietoje plytelių dangos įrengtas želdynas. Išvalyti mokyklos rūšiai, pašalinamos nereikalingos medžiagos, daiktai, prietaisai. Tam kasmet numatomas biudžetas.	J. Kilpytė, pastatų prižiūrėtojai
7 sritis. Viešosios erdvės					
1 kriterijus: VIDAUS IR LAUKO ĮRENGIMAS					
Kuriant mokyklos aplinkas vadovaujama universalaus dizaino principais, atsižvelgiama į vaikų, asmenų su negalia ir skirtingų lyčių interesus, suteikiama saugi, įtrauki mokymosi aplinka visiems.				Į progimnaziją galima patekti panduso pagalba, I a. pakanka erdvės judėjimui, tačiau negalima patekti į rūbinę, II ir III aukštus. Reikia lifto.	Administracija
Atsižvelgiant į bendruomenės poreikius naudojama moderni, kokybiška, tvari ir ilgalaikė mokyklos vidaus įranga (durys, langai, grindų dangos, baldai ir kt.), atitinkanti estetikos, efektyvumo, suderinamumo principus.				Pagal turimas lėšas kasmet atnaujinamos vidaus ir lauko erdvės.	Administracija
Naudojama vietinėmis medžiagomis ir gamintojų paslaugomis. Statybai ir renovacijai naudojamos ekologiškos/perdirbtos medžiagos.				Naudojama.	Administracija
2 kriterijus: ŽALIOSIOS ERDVĖS					
Kryptingai parinkti želdiniai, tinkantys ugdymo turiniui. Augalų rūšių įvairovė derinama su ugdymo programomis. Želdinama planingai, želdinių planavimas konceptualus. Kūrimo dalyvauja mokiniai.				Klasės sodina augalus.	Klasių vadovai

Sodinami pavėšį teikiantys želdiniai (žaidimų aikštelėms, lauko klasėms ir mokyklos pastatui). Įrengti žalieji stogai, naudojamas horizontalus želdinimas.				Yra pavėšį teikiančių želdinių, plėsti tolyn ir daugiau.	Administracija
Taupomas laistymo vanduo (veiksmingos želdinių drėkinimo sistemos, lašelinis drėkinimas, drėgmės jutikliai). Sodinami sausrai atsparūs augalai.				Sodinami sausrai atsparūs augalai. Įrengti drėkinimą.	J. Kilpytė
Sukurtas sensorinis sodas su augalais, stimuliuojančiais uoslę, lytėjimą, garsą ir regą.				Įkurtas pojūčių takas, nuolat atnaujinti ir praplėsti.	Klasių vadovai, administracija
3 kriterijus: SPORTO IR POILSIO INFRASTRUKTŪRA					
Aikštynų ir fizinio aktyvumo galimybių įvairovė. Fizinio aktyvumo skatinimui panaudojamos laisvos erdvės, netradiciniai elementai/sprendimai.				Yra įvairovė.	
Aktyvios mokyklos išorinės erdvės: kiemas, stadionas, parkas, takeliai, karstymosi sienelės, tinklai, lauko treniruokliai, labirintai. Kuriamos patyriminės erdvės (basų kojų takai, laipiojimo sienelės, kliūčių ruožai, žaidimų erdvės).				Yra sukurta erdvių.	
Sudaroma galimybė mokiniams sporto infrastruktūra/priemonėmis naudotis po pamokų ir pertraukų metu.				Po pamokų vyksta treniruotės, sporto salė nuomojama bendruomenei.	Bendruomenė, administracija
Sukurta rezervacijos sistema, pagal kurią galima naudotis sporto infrastruktūra po darbo valandų. Jei įmanoma, sudaroma galimybė infrastruktūra naudotis miesto bendruomenei.				Naudojasi miesto bendruomenė maksimaliai.	Administracija
Įrengtos poilsio ir ramybės zonos viduje ir lauke, mokyklos erdvė kuria teigiamą ir pozityvią psichologinę būseną.				Mokyklos erdvės gražios.	
Sukurtos socializacijos erdvės (stalo žaidimų zonos, amfiteatrai, kino salės ir kt.).				Sukurtos žaidimų zonos.	Administracija
Įrengtos emocijų pažinimo erdvės ir priemonės (emocijų ratas, interaktyvūs žaidimai, apklausos ir t.t.).				Sukurti įvairių emocijų ratų pavyzdžių.	Administracija
Sudaryta galimybė saugiai mokytis ir leisti laisvalaikį gamtoje.				Įrengtos 4 lauko klasės, įrengtos sėdėjimo vietos.	Administracija
4 kriterijus: JUDUMAS PAMOKOS METU					

Sudaryta galimybė mokytis „klasėse be sienų“: lauko klasėse, koridoriuose, vestibuliuose, bibliotekoje, mokyklos kieme ir kitose vidinėse bei išorinėse mokyklos erdvėse.				Mokytojams organizuoti pamokas netradicinėse erdvėse.	Dalykų mokytojai
Skatinamas / plėtojamas judėjimo elementų įtraukimas ne tik fizinio ugdymo, bet ir kitose pamokose.				Skatinti mokytojus pravesti 1-2 min. mankštelę pamokos metu.	Dalykų mokytojai
Sėdėjimo laikas trumpinamas aktyviomis priemonėmis (įrengiant reguliuojamo aukščio vietas, keičiant sėdėjimo padėtis sėdint ant kamuolių, pusiausvyros pagalvėlių ir kt.).				Nupirkti pusiausvyros pagalvėlių, kamuolių.	Fizinio ugdymo mokytojai
Fiziniam aktyvumui naudojamos išmaniosios technologijos (edukacinės programėlės, interaktyvios grindys, virtualieji aktyvūs žaidimai ir kt.).				Skatinti mokytojus labiau išnaudoti turimas galimybes.	
Kultivuojamos naujos, mažiau žinomos sporto šakos. Įrengtos joms reikalingos priemonės.				Įtraukti naujų sporto šakų.	Fizinio ugdymo mokytojai
Infrastruktūra naudojama visus metus, inventorius reguliariai atnaujinamas.				Pagal finansines galimybes atnaujinamas inventorius.	
5 kriterijus: INFORMACIJOS PRIEIGA					
Sukurtos galimybės naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis bei užtikrinta visuotinė prieiga prie interneto. Bendruomenės nariams ir svečiams įrengti nemokamo interneto prieigos taškai klasėse, bibliotekose, informacijos centruose.				Įgyvendinta.	
Audiovizualinė sistema (stendai, plakatai, mokyklos televizija ir radijas) siejama su darniu vystymusi, pritaikyta specialiųjų poreikių mokiniams.				Stendų įrengimas.	Tvarumo veiklų organizavimo grupė
6 kriterijus: KITI MOKYKLOS TVARIŲ VIEŠŲJŲ ERDVIŲ RODIKLIAI					
				Įgyvendintas mokyklos projektas „Medžiai“ su QR kodais. Mokykla dalyvauja judumo iššūkiuose ir užima prizines vietas. Tradicinės bendruomenės sporto šventės kasmet gegužės mėn. Mokykloje veikia radijo stotis „Baltupių radijas“.	Bendruomenė
8 sritis. Vietovių ryšiai					
1 kriterijus: ŽALIEJI PIRKIMAI					

Vykdomi pirkimai iš vietinių, etikos nuostatomis besivadovaujančių gamintojų, kuriems svarbi socialinė atsakomybė, biologinės įvairovės apsauga ir kiti tvarumo kriterijai.			Vykdamie viešuosius pirkimus atkreipti dėmesį į gamintojų reputaciją, pasidomėti įmonių veiklomis ir aplinka.	J. Kilpytė
Įsigyjamos prekės ir paslaugos atitinka ekologinius ir sąžiningos prekybos reikalavimus (vadovaujamosi jų ženkliniu).			Vykdamie viešuosius pirkimus atkreipti dėmesį į gaminių ženkliniu.	J. Kilpytė
Mokyklos valgykloje parduodami minimaliai supakuoti produktai.			Įgyvendinama.	
Perkamas perdirbtas popieriaus ir plastiko produktai, naudoti baldai ir kt.			Pagal galimybes mokykloje naudojamas perdirbtas kanceliarinis popierius ir kt. popieriaus gaminiai, perdirbtas plastiko gaminiai.	J. Kilpytė, bendruomenė
2 kriterijus: TRUMPA MAISTO TIEKIMO GRANDINĖ				
Perkami maisto produktai iš regione įsikūrusių ūkių, gamyklų, taip palaikant vietinius gamintojus (<i>local food</i>). Yra ne daugiau kaip vienas tarpininkas tarp ūkio ir maitinimo organizatoriaus.			Maitintojo (įmonės, kuri teikia maitinimo paslaugą mokykloje) lygmens sprendimas.	Maitinimo tiekėjas
Mokyklos aplinkoje auginami žalumynai, prieskoniniai, vaisiai ir daržovės.			Įgyvendinta.	Bendruomenė, technologijų, biologijos mokytojai (projektas)
3 kriterijus: ŽEMDIRBYSTĖ MOKYKLOJE				
Mokykloje įrengiami mokykliniai daržai, sodai, šiltnamiai, medelynai, vaistažolių ir prieskonių lysvės, kompostinės, yra reikalingos augalų priežiūros priemonės.			Yra.	Bendruomenė
Mokyklos aplinkoje augalai auginami ekologinės žemdirbystės principais.			Nenaudojami herbicidai.	Bendruomenė
Žemės ūkio augalų auginime dalyvauja mokiniai (sodina, renka ir vertina derlių, mokosi prižiūrėti, rengia derliaus parodas ir kt.).			Dalyvauja mokiniai.	Bendruomenė
Augalai pažymėti informacinėmis lentelėmis arba QR kodais su aprašymais.			Kai kurie augalai pažymėti QR kodais, kurie padeda gauti daugiau informacijos apie pažymėtus augalų rūšis	Projektas

Įrengta dalijimosi derliumi stotelė/vieta mokyklos bendruomenei (galima pasiimti vaisių ir daržovių, atnešti savo užaugintų kitiems).				Rudens mėnesiais mokyklos bendruomenė dalijasi derliumi. Yra įprasta vieta I aukšto koridoriuje, krepšeliai vaisiams.	Bendruomenė
4 kriterijus: TVARUS TURIZMAS IR KELIONĖS					
Sukurta mokymosi ne mokyklos erdvėse galimybių sistema (saugomos teritorijos, muziejai ir kt.).				Mokinių supažindinimas su tvariu turizmu (klasės valandėlės).	Klasių vadovai
Mokyklos apylinkių žinomumo didinimas turizmui ir lankytojams patraukti (miestelio patrauklumo didinimas, mokyklos muziejus, paveldo objektai ir jų edukacinio potencialo atskleidimas, amatų centrai).				Mokykloje yra etnokultūros muziejaus kampelis, keramikos studija.	Administracija, bendruomenė
Sukurta apgyvendinimo infrastruktūra mainų turizmui (palapinės, kelionių nameliai ir kt.)					Bendruomenė
5 kriterijus. KITI MOKYKLOS TVARIŲ VIETOVĖS RYŠIŲ RODIKLIAI					
				Mokykla apgyvendina daugiau nei 100 Dainų šventės dalyvių kabinetuose. Mokykla įgyvendina projektą „Daržas“. Dalyvauja projekte „Fenomenais grįstas ugdymas“, „Žalioji odisėja“.	Administracija